

de lange weg naar dekolonisering

wat water met ons doet

Ella Hintjens: cultuurnomade

studentenblad Universiteit Antwerpen
dwards

nr. 133 | jaargang 20 | februari 2021 | gratis | www.dwards.be

colofon

dwars is het studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. Het magazine verschijnt minstens drie keer per semester en wordt gratis verdeeld op de campussen van UAntwerpen. Op www.dwars.be is bovendien wekelijks nieuwe *content* te vinden.

Dit nummer werd afgesloten op 7/02/2021.
Vragen, opmerkingen en suggesties alsook lezersbrieven zijn van harte welkom. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Oplage: 500 exemplaren. V.U. Teunis Mourik,
Prinsesstraat 16, B-2000 Antwerpen

adverteren@dwars.be ■ contact@dwars.be ■ werving@dwars.be

hoofredacteur	Tino Mourik
adjunct-hoofredacteur	Margaux Albertijn Matthias Van Laer Tim Vermeiren
redactie	Gert Van Langendonck ■ Hanne Collette Margaux Albertijn ■ Matthias Vangenechten Matthias Van Laer ■ Tino Mourik
eindredactie	Margaux Albertijn (verantwoordelijke) Matthias Van Laer (verantwoordelijke) Hanne Collette ■ Iris De Bondt ■ Ken Hendrickx Lena Grondelaers ■ Maria Roudenko ■ Stein de Groof Svitlana Hulyuvata ■ Tim Vermeiren ■ Tino Mourik
beeld	Sophie Van Reeth (verantwoordelijke) Amber Peeters ■ Hanne Collette ■ Joke De Wilde Maria Roudenko ■ Orin D'hauwer ■ Thomas Lories
vormgeving	Maria Roudenko (verantwoordelijke) Margaux Albertijn ■ Tim Vermeiren
sociale media	Louise De Vliegere (verantwoordelijke) ■ Kato Zweegers Moira Smets
IT	Stein de Groof ■ Timothy Lemmens
notulen	Matthias Van Laer
drukkerij	Universitas
cover	Thomas Lories
beeld editoriaal	Orin D'hauwer
back	Amber Peeters
met dank aan	African Youth Organization dienst Internationale Samenwerking

INHOUD

4 de lange weg naar dekolonisering

10 cultuurnomade

12 centerfold

15 column: tweedecarrièrestudent

16 wat water met ons doet

21 column: Bierman

22 het laatste woord: eenwoud

23 poëzie

Dekolonisering is een proces van lange adem. We interviewden vertegenwoordigers van onderwijs-instituten en musea om te zien hoe zij bijdragen aan deze maatschappelijke beweging.

Cultuur laat masterstudente Ella Hintjens niet los: ze zingt, danst en schrijft al vanaf jonge leeftijd. In dit openhartige interview blikt ze terug en vooruit op haar ambities in de cultuursector.

Water is gezond, niet alleen voor je organen, maar ook voor je mentale gezondheid, als we wetenschappers moeten geloven, tenminste.

onze dystopie

“Zijn er bij jou rellen geweest?” Geen vraag die ik tijdens een potje gamen had verwacht, *ma bon*. Alsof het bijna vanzelfsprekend is dat mijn regio niet werd overgeslagen. “Nee, ik woon in België”, antwoord ik. “Oh.” “Het voelt wel vreemd dat jullie nu pas al die regels krijgen”, zeg ik tegen mijn mede-Nederlanders. “Tja, wat doe je eraan”, krijg ik terug.

Met lede ogen kijk ik naar de rellen bij mijn noorderburen en landgenoten. Dezelfde ongestuurde publieke woede die nog niet zo lang geleden voor gebroken ramen in Amerikaanse Walmarts zorgde, gooit nu de ruiten van Nederlandse detailhandelaren in. Nog gekker voelt het omdat het allemaal nu pas gebeurt; hier in Antwerpen lijkt de opstandskaars allang gedoofd. Wanneer mijn ma me later opgewonden over de net ingevoerde avondklok vertelt, een van de boosdoeners, grinnik ik even.

We zijn hier dan ook al een tijdje gewend aan alle regels in onze dystopie. Zelfs van de nadarhekkens op de Meir met bijbehorende mensentellers kijk ik niet meer op. Verplichte mondkapjes? Al in juli. Niet dat we hier alles beter doen, welteverstaan. De anderhalve meter blijkt in de Antwerpse premetro maar schone schijn. Regels zijn blijkbaar ook maar richtlijnen.

Ondertussen blijft corona de meeste maatschappelijke debatten ondersneeuwen. Na de korte pauze die de Amerikaanse presidentsverkiezingen heet, staan de kranten weer bol van het nieuws over vaccins en mutaties. Als een thema als dekolonisering al even opduikt, is het snel weer verdwenen. In deze *dwars* nemen we daar wel de sprong in het diepe, in de hoop dat het weer even boven kan drijven.

Tino Mourik, **hoofredacteur**

de lange weg naar

Zijn we het vergeten of willen we het simpelweg niet meer weten? Het is een vraag die gesteld kan worden aan vele verschillende bewoners van vele verschillende landen als het aankomt op de duistere bladzijden van hun geschiedenis. Schaamte en schuld – een gebrek aan interesse klinkt tegenwoordig moderner. Dat bleek een tijd geleden uit een onderzoek naar de kennis van de Belgen over hun eigen koloniale verleden dat aan UA Antwerpen werd gevoerd door Zeger Verleye. Ondermaats en ronduit gênant eigenlijk, dat viel aan de conclusies af te lezen. Of toch niet? Want is kennis wel zo belangrijk? Verraadt onze lage kennis effectief een institutioneel en cultureel immobilisme?

Kennis is een maatschappelijke verantwoordelijkheid die ook als dusdanig wordt gedragen. We komen allereerst in het middelbaar onderwijs terecht. Joren Roesems is leerkracht geschiedenis en muziek in spe aan AP Hogeschool. Vicky Colman is vijftientwintig jaar lang leerkracht geschiedenis geweest en doceert sinds enkele jaren

in diezelfde leerkrachtenopleiding. We interviewden hen afzonderlijk, maar toch vertonen hun visies enkele gemeenschappelijke kernpunten over het belang van kennis van de eigen geschiedenis en meer bepaald het koloniale verleden van België.

“**Het is belangrijk om te weten waar bepaalde gevoeligheden vandaan komen.**

referentiekader

Een examen, een quiz of een enquête, het zijn stuk voor stuk maatstaven om te peilen naar iemands kennis over en inzicht in een bepaald onderwerp. Is het wel zo problematisch dat we niet zo hoog scoren op een test over onze koloniale geschiedenis? Joren: “Ik vind het als geschiedenisleerkracht in wording wel belangrijk om te weten dat de geschiedenis van je land niet perfect is. Die kennis kan gebruikt worden om een fout niet te herhalen of om een punt te maken, om verder te gaan en iets te veranderen in de samenleving.”

tekst: Matthias Van Laer ■ beeld: Thomas Lories

Kennis hebben moet dus niet zozeer een doel op zich zijn, maar het kan wel andere doelen dienen. Als geschiedenis een spiegel moet zijn voor vandaag, is het effectief een probleem dat de Belg niet of weinig op de hoogte is van zijn (koloniale) geschiedenis. Bovendien is een goed begrip van die geschiedenis nodig om de processen die zich vandaag verderzetten of die zich met een nieuw gezicht ontwikkelen te ontmaskeren. Vicky: “Het is vooral belangrijk dat je een referentiekader opbouwt, zodat je je weg kan vinden doorheen bepaalde culturen en samenhang kan vinden en dat je nieuwe feiten in dat referentiekader kan plaatsen. Geschiedenis alleen maar zien als iets wat je moet leren is te beperkt. Het is belangrijk om te weten waar bepaalde gevoeligheden vandaan komen.”

Om de gebeurtenissen van vandaag, de standbeeldenstorm, de discussies over taalgebruik en de inrichting van musea beter te begrijpen, is een referentiekader niet genoeg. Het is absoluut geen alleenrecht van geschiedenis en dat geeft Vicky ook aan: “Ik denk dat je er een soort attitude van moet maken en dat kan je als leerkracht geschiedenis niet alleen realiseren. Dat moet

dekolonisering

doorheen alle vakken aangebracht worden. Ook tijdens interdisciplinaire projecten op onze hogeschool rond bepaalde thema's kan je een attitudeverandering bij onze studenten teweegbrengen, maar dat lukt je niet na een week.”

kritisch multiperspectivisme

Ook Joren legt sterk de nadruk op het belang van een kritische (historische) geest: “Kritisch denken is tegenwoordig een extra belangrijke vaardigheid. Het is een doelstelling van geschiedenis om mensen te leren omgaan met de informatiestroom op de vele (sociale) media die er tegenwoordig zijn, hun te leren filteren wat te vertrouwen is en wat niet. Het wordt nog te weinig aangeleerd en het lijkt alsof er veel aandacht wordt besteed aan de methode, maar die wordt te weinig gelinkt aan de praktijk. Het is belangrijk dat mensen ook kritisch leren kijken naar zichzelf. Ze moeten vooral leren om de kennis die ze hebben actief te gebruiken, om zo steviger te staan in de maatschappij en om beter om te gaan met de kennis die binnenkomt.”

Met de nieuwe leerplannen die hun ingang vonden in de eerste graad van het middelbaar onderwijs wordt een deel van het probleem dat jarenlang het onderwijs teisterde, al aangepakt. Volgens Vicky is verandering wel degelijk op til, maar zal het nog even duren voor die zich effectief kan doen gelden: “Het is niet zo dat de koloniale geschiedenis niet aan bod kwam, maar het moest wel anders onderwezen worden. Veel historische feiten bekeken we te eenzijdig, vanuit West-Europees perspectief. Ik denk dat daar met de nieuwe eindtermen van de eerste graad verandering in gaat komen. Men spreekt daar bijvoorbeeld over het belang van standplaatsgebondenheid. In koloniale context is de eerste vraag hoe de oorspronkelijke bewoners van koloniale gebieden naar de kolonisatie keken. Daarnaast is de vraag ook hoe zij ons beïnvloed hebben.” Verschillende pijlers in die nieuwe leerplannen sturen aan op openheid, een ruime blik en algemene verdraagzaamheid.

institutioneel proces

Aan onze universiteit roert het op verschillende niveaus. Gert Van Hecken, docent verbonden aan het Instituut voor Ontwikkelingsbeleid (IOB), voert zelf onderzoek naar en doceert over de samenhang tussen milieu en sociale ontwikkelingen. Daarnaast is hij enkele jaren landenverantwoordelijke geweest voor Broederlijk Delen in Nicaragua. Het afgelopen semester stond hij samen met de Universitaire Stichting

voor Ontwikkelingssamenwerking (USOS) in voor de lessenreeks Debating Development.

“**Het blijven vooral witte, westerse proffen – een categorie waartoe ik zelf behoor – die lesgeven over internationale sociale vraagstukken.**

Zowel op centraal als op facultair niveau blijkt dat er meer en meer aandacht wordt besteed aan wat dekolonisering voor een universiteit kan betekenen: “Op centraal niveau is er vanuit de Werkgroep Ontwikkelingssamenwerking (WGOS) en de dienst Internationale Samenwerking (dIS) een initiatief gelanceerd om na te denken over een nieuwe visie op samenwerking wereldwijd, in het bijzonder met de minder welvarende landen in Afrika, Azië en Latijns-Amerika: het ‘globale Zuiden’. De internationale coöperatie en partnerschappen met universiteiten en organisaties moest nodig herdacht worden. Binnen dat initiatief is er ook een hele discussie ontstaan over hoe UAntwerpen een dekoloniaal perspectief kan hanteren binnen onderwijs, onderzoek, dienstverlening en dergelijke meer.”

Ook op departementaal niveau zit men niet stil: “Enkele PhD-studenten van het filosofiedepartement

organiseren momenteel een reeks workshops rond *decolonising philosophy*. Ze willen nagaan op welke manier filosofie vanuit een eenzijdig westers epistemologisch perspectief benaderd wordt en het opentrekken naar hoe er binnen het doceren algemeen meer aandacht besteed moet worden aan alternatieve zienswijzen.”

Dat sluit ook aan bij verschillende processen binnen het IOB, vertelt Gert: “Het IOB is een instituut dat inherent focust op internationale processen van sociale verandering, ongelijkheid en de onderliggende mechanismen. We willen kritisch kijken naar welke modernistische en westerse theorieën en concepten er – vaak onbewust – in ontwikkelingsstudies gedoceerd worden en hoe er nog te weinig aandacht besteed wordt aan alternatieve stemmen en ideeën. We moeten daarom ook in vraag durven stellen hoe ons instituut zelf intern georganiseerd is. Het blijven vooral witte, westerse proffen – een categorie waartoe ik zelf behoor – die lesgeven over internationale sociale vraagstukken. We willen er een kritische dialoog over creëren door workshops en debatten te organiseren met actieve participatie van onze studenten. Samen met USOS en dIS kijken we ook hoe die benadering universiteitsbreed op de agenda kan komen.”

Het IOB en USOS werken ook samen met de Brusselse diasporavereniging BAMKO. USOS organiseert samen met BAMKO een reeks online workshops over

antiracisme en dekolonisering. Zowel externe activisten als academici van UAntwerpen willen de deelnemers een beter begrip geven van de mechanismen van kolonialisme, discriminatie en onderdrukking.

Tot slot vermeldt Gert het Sustainable Finance-initiatief: “Dat is een commissie die we hebben opgericht binnen het kader van het klimaatplan van UAntwerpen. We willen een jaar lang nadenken over hoe onze universiteit omgaat met haar financiële beleggingen. Dat lijkt in eerste instantie misschien geen verband te houden met dekolonisering, maar voor mij is dat een zeer concrete manier om na te denken over enkele essentiële mechanismen van neokolonialisme. Met de commissie willen we nagaan op welke manier de universitaire geldstroom in bepaalde financiële sectoren wordt belegd en willen we criteria ontwerpen die moeten vermijden dat extractieve praktijken onbewust in stand worden gehouden, zoals investeringen in portefeuilles die beleggen in mijnbouw en olieontginning.”

frêle studentenstemmen

Zelf leidde Gert ook de lessenreeks Debating Development in goede banen als academisch coördinator. Vorig jaar stond die helemaal in het teken van verschillende perspectieven rond dekolonisering: ecologie, gender, onderwijs ... De studenten zelf zitten ook niet stil. Verenigingen als AYO, USOS en

Mahara tonen hoe studentenhanden initiatieven rond dekolonisering dragen. Ze vinden aansluiting bij het beleid van de huidige rector: Universiteit Antwerpen is bijvoorbeeld partner van Black History Month Belgium. Het is zeker niet zo dat de studenten zwijgzaam toekijken; wat ze doen, komt simpelweg niet altijd in de kijker te staan.

“**Als je vergelijkt met andere Vlaamse universiteiten, lijkt het dat de studentenbewegingen in Antwerpen toch minder activistisch zijn.**

Maar meer kan altijd volgens Gert: “Als je vergelijkt met andere Vlaamse universiteiten, lijkt het dat de studentenbewegingen in Antwerpen toch minder activistisch zijn. Ik hoop dat er een groter draagvlak wordt gecreëerd vanuit de studentenverenigingen. Die hebben veel meer macht dan ze beseffen: ze kunnen bepaalde vereisten opleggen aan de universiteit op vlak van maatschappelijke innovatie en de debatten die gevoerd moeten worden.” Studentenverenigingen houden de vinger aan de pols van de universiteit, zoals de universiteit de vinger aan de pols zou moeten houden van de maatschappij en zou moeten waken over hoe die maatschappij bediscussieerd, gedacht en ‘gekend’ wordt.

Ondanks de inspanningen zijn er toch nog problemen waarmee de universiteit kampt. Enerzijds is de dekolonisering van de universiteit, haar lessen en haar onderzoek een erg gradueel proces. Anderzijds bereikt ze lang niet elke student, of dat nu komt door een gebrek aan interesse, of een structureel probleem met de curricula: “Ik heb geen zicht op de verschillende curricula van alle richtingen maar ik ben evenwel vrij zeker dat er niet voldoende aandacht aan het belang van dat soort debatten wordt besteed. Veel faculteiten houden er een beetje de handen van af onder het mom dat het meer een onderwerp is voor humane richtingen, maar ook binnen de ‘exacte’ wetenschappen is dekolonisering van kennis erg belangrijk.” De faculteitoverschrijdende korfvakken proberen daar een mouw aan te passen, maar daarvoor geldt nog steeds het probleem van een gebrek aan interesse en inzicht in het belang van de vakken voor de persoonlijke vorming.

cultuurpakketten voor de scholen

Wie de schoolbanken verlaat, of dat nu na een opleiding is aan de hogeschool of universiteit of niet, is hoe dan ook zelf verantwoordelijk voor het cultuuraanbod dat hij of zij kiest te consumeren. In een stad als Antwerpen moet ook de koloniale geschiedenis van België aanwezig zijn, daar kan ons land niet onderuit. *100 x Congo* in het MAS is zo’n tentoonstelling die cynisch genoeg georganiseerd werd ter gelegenheid van de honderdjarige 🇨🇩

aanwezigheid van een Congolese kunstcollectie in de stad Antwerpen. Evenwel vindt de kritische omgang met het koloniale verleden ook zijn weg naar de Antwerpse cultuursector, nadat het AfricaMuseum in Tervuren grondig werd herdacht. Nadia Nsayi is co-curator van de tentoonstelling en werkt momenteel ook mee aan de vernieuwing van de permanente expo over Antwerpen als wereldhaven. Haar focus ligt op het koloniale luik. Ook zij gaf haar kijk op de zaak.

Allereerst vindt ze het onderwijs cruciaal door zijn grote bereik. De publiekswerking van het MAS reikt dan ook de open hand naar de scholen: “We hebben een educatief pakket voor het onderwijs dat ze digitaal kunnen aankopen. De leerkrachten kunnen daarmee in de klas aan de slag gaan. Het MAS heeft voor expo’s een onderwijspakket omdat het onderwijs ook een van de doelgroepen is van de publiekswerking. Het onderwijs heeft daar ook een grote verantwoordelijkheid, want iedereen gaat naar school. Niet iedereen gaat naar de universiteit of naar musea. Als museum bereiken we hoe dan ook maar een kleine groep van de samenleving.” Hoewel er volgens Nadia lange tijd te weinig (kritische) aandacht werd besteed aan de Belgische koloniale geschiedenis, ziet ze de positieve invloed van de actualiteit op de onderwerpen die in de klas aan bod komen en vooral op hoe die aan bod komen. “Waar ik sterk voor pleit, is dat we gaan naar een iets meer structurele inbedding van lessen over het koloniaal verleden, maar ook over de hedendaagse omgang met het koloniaal verleden”, voegt ze er nog aan toe.

dekolonisatie voor een breed publiek?

De actualiteit dwingt ons inderdaad op een andere manier om te gaan met de maatschappij, maar het gevaar van een vergankelijk sensationisme loert om de hoek. Om succes te hebben, moet het dekolonialisme duurzaam aanwezig blijven in het debat, zoals Gert Van Hecken al zei. Vanuit de musea kan de publieke opinie wakker gehouden worden. Nadia: “Het is een zeer recent proces, maar als we erin slagen om dit thema een paar jaar lang aanwezig te houden, zullen er wel zaken in beweging komen. Het thema leeft veel meer sinds de opening van het AfricaMuseum. Bovendien zijn er de voorbije twee, drie jaar echt wel enkele stappen gezet. Ik begrijp dat het voor sommige mensen te traag gaat, maar tegelijk stel ik vast dat mensen bijvoorbeeld erg kritisch waren over de heropening van het AfricaMuseum. We hebben het bezoek gehad van de VN-commissie, daar is ook een heel debat rond geweest. Als ik kijk naar de expo in het MAS – er kwamen wel wat mensen van Afrikaanse origine en ook jongeren met hun eigen invalshoek. Zo dragen zij ook bij aan het debat.”

De belangrijkste rol van een tentoonstelling als *100 x Congo* is misschien nog wel dat het de brug vormt tussen de academische expertise van een kleine groep deskundigen en een erg breed publiek: “Het is de opdracht van een museum om kennis die vaak achter slot en grendel zit en de kennis van haar eigen mensen te delen met de samenleving. Dat vraagt enige vorm van transparantie. Ik vind eerst en vooral dat een museum zijn eigen geschiedenis moet kennen en ook de geschiedenis van de eigen collectie.

Daarnaast moet een museum een instelling zijn die midden in de samenleving staat. De expo *100 x Congo* zelf heeft eigenlijk drie duidelijke doelstellingen. Ten eerste informeren, namelijk de publieke opinie informeren over de aanwezigheid van de collectie, hoe die ontstaan is en wat de betekenis is van die stukken. Ten tweede mensen uitdagen om kritisch na te denken. Ten derde is de bedoeling ook om een debat aan te wakkeren.

“**Het onderwerp dreigt een zoveelste tussenschot te worden tussen stad- en buitencampus door de hands-offreflex van vele faculteiten en richtingen.**

Waar de academische wereld er volgens Nadia vaak nog niet in slaagt een breed publiek aan te spreken wegens te ontoegankelijk of te complex, staan musea voor de uitdaging om een breder publiek te bereiken. Dekolonisering is ook democratisering: “We hebben veel experts, maar de vraag die ik me soms stel is hoe en met wie ze hun expertise delen. Die academische publicaties, wie leest dat? Dat is een ivoren toren, die kennis is niet democratisch. De academische wereld investeert veel te weinig in het toegankelijk maken van kennis en dat bepaalt mee het kennisdeficit. Door hun werk bijvoorbeeld te hertalen naar andere media, zouden de academici het toegankelijker kunnen maken voor een breder publiek. Die historische kennis moet democratischer worden, moet toegankelijker worden en dat betekent dat je

ze aantrekkelijker moet maken, ook de zwaardere thema’s.”

Kennis van ons koloniale verleden is belangrijk, enerzijds op de hoogte zijn van de pijnlijke geschiedenispagina’s die ons land volschreef, anderzijds inzien dat de boeken nog niet volgeschreven zijn en vooral: dat de manier waarop de boeken geschreven worden in vraag gesteld moet worden. Wordt het daarvoor wachten op het effect van de laattijdig veranderende leerplannen? Het ‘middelbaar onderwijs’ is een log, abstract instituut; naar de effecten van de veranderingen is het nog even uitkijken geblazen. Zal daarnaast de institutionele dekolonisering aan de universiteit zich ook vertalen in een mentale dekolonisering van haar studenten en personeel? Volgt een *bottom-upbeweging* vanwege de studenten de huidige *top-downmentaliteit*? Het onderwerp dreigt een zoveelste tussenschot te worden tussen stad- en buitencampus door de *hands-offreflex* van vele faculteiten en richtingen. Tot slot moet het onderwerp helderder gebracht worden in de publieke ruimte: onbekend is zoals steeds onbemind. De cultuursector slaat de brug tussen de academische wereld en het brede publiek, maar er is nog een lange weg te gaan. Maak informatie toegankelijk. Alleen zo kan het Debat – met grote ‘D’ – op een eerlijke manier gevoerd worden, door zoveel mogelijk kritische stemmen vanuit verschillende invalshoeken. ■

cultuurnomade

Kunstenaar of topsporter, bejaarde of ondernemer, geen enkele soort ontspringt de dans. Je wordt op een dag wakker met de intense drang om je aan Universiteit Antwerpen in te schrijven. Het gevolg: zo veel vreemde vogels dat het uitzonderlijk wordt om normaal te zijn. Elke maand zetten wij een bijzondere student in de kijker.

Afwezig neuriënd schuift Ella bij mij aan tafel. Al zolang ik haar ken, vindt ze altijd en overal ruimte om haar kenmerkende dromerige, maar heldere zangstem los te laten. “Als ik niet zing, is het tijd om het ziekenhuis te bellen”, zegt ze in de loop van het interview. Toch zou ik haar onrecht doen mocht ik haar voorstellen als puur de optelsom van haar zangtalenten. Masterstudente Theater- en Filmwetenschap Ella Hintjens (23) is een culturele duizendpoot: ze acteert in films, theater en reclamespotjes, studeert naast haar Master af in jazz-zang en kruipt in haar vrije tijd in de pen. Met die veelzijdigheid identificeert ze zichzelf graag: “Ik word er gelukkig van om verschillende dingen te doen. Soms heb ik het gevoel dat ik alles een beetje kan en niets écht goed, maar dat is wel een prijs die ik ervoor wil betalen.”

persoonlijke zang

Expressie zit haar in het bloed, maar niet per se in de genen. Ella’s familie is niet muzikaal of cultureel aangelegd, maar zelfs zonder die natuurlijke springplank richting cultuur, zette ze al vroeg haar eerste artistieke stappen. “Op mijn acht had mijn papa me al naar de zangles gestuurd.” Ze glimlacht als ik vraag waarom: “Ik stopte maar niet met zingen.” Het duurde tot haar dertiende voordat ze kennismaakte met acteren: “Ik was een verlegen kindje, dus dan denk je niet meteen aan een acteur, maar ik had een vriendinnetje op de middelbare school dat toneel deed aan de academie. Ze zei tegen mij: ‘Da’s echt iets voor u, ge moet dat ook

gaan doen!’ Toen ben ik dat dan ook gaan doen”, voegt ze er semi-lachend aan toe. Die bedachtzaamheid zit nog altijd in de Ella voor me: ze pauzeert gerust even om haar antwoorden te formuleren.

Hoewel ze al vanaf jonge leeftijd zangles volgt, heeft Ella geen bedenktijd nodig wanneer ik vraag of ze een muzikale carrière ambieert: “Zang is een belangrijk onderdeel van wat ik doe met mijn leven, maar ik doe dat juist graag in mijn vrije tijd.” Is het niet contradictorisch dat ze wel actief zangleslessen volgt en er zelfs in afstudeert? “Nee, zangles is ook iets van mezelf en geeft mij veel energie. Zingen is iets persoonlijks. Mijn stem hangt samen met wie ik ben en die relatie is heel intiem. Alles wat ik voel, kan naar boven komen in mijn stem. Zelfs ongewild.” Dat gezegd zijnde treedt ze af en toe wel op verzoek op. Op YouTube staat er dan ook een video waarin ze Maaike Ouboters *Dat Ik Je Mis* opvoert in Cultuurcentrum Mechele. Op Facebook is een clip te vinden waarin met ze haar *loopstation Momma* van Mister Tim covert. Sterk tegen elke publieke uiting van haar zangkunsten gekant is ze niet: “Mijn verhouding tot zang is gewoon minder actief.”

acteren of modelleren

Acteren is iets heel anders. Hoewel theater haar nauw aan het hart ligt, acteert ze nu vooral in filmverband. “Ik merkte dat ik graag acteerde en dat ik er in een professionele context iets mee wilde doen. Ik ging op zoek naar jobs als actrice en deed mee aan het toelatingsexamen van het conservatorium voor acteren.” Ze bezoekt regelmatig filmcastings in de hoop een grote rol aan de haak te slaan, maar dat is voorlopig nog niet gelukt: “Ik word soms wel gevraagd voor castings voor rollen waarvan ik weet dat ze te groot zijn, in de zin dat ik het in de laatste ronde vaak moet afleggen tegen acteurs met veel meer ervaring”, vertelt ze. “Dan weet ik hoe laat het is, maar het is toch belangrijk om daar voorbij te denken.” Tot nu toe

Humans of UAntwerpen

tekst: Tino Mourik ■ beeld: Hanne Collette

heeft ze vooral ervaring opgedaan door in kortfilms te spelen, zoals in *The Girl with Lensflares in Her Eyes*, waarvoor ze sporadisch betaald wordt. Om bij te verdienen wendt ze zich dan ook eerder tot reclamespotjes: “Dat doe je als acteur ook wel echt voor het geld. Het is meer modelwerk dan acteren. Voor Lotus moest ik bijvoorbeeld gewoon in een zetel zitten en een ijsje met speculoospasta eten.”

Heeft ze het conservatorium afgemaakt? Ze valt even stil bij die vraag. “Ik ben eraan begonnen, maar ik werd er niet gelukkig van. De opleiding is zwaar en vermoeiend: je maakt hele lange dagen, je moet constant spelen, schrijven, interviews afnemen, montages maken, alle projecten tegelijk. Ik had niet het gevoel dat daar iets voor terugkwam, we hadden amper theoretische vakken. Op een gegeven moment had ik het gevoel dat ik me leeg geschreven had en niets meer te vertellen had, maar dan wordt er toch nog van je verwacht dat je blijft maken, spelen, schrijven ...” Na haar uitvallen vond ze het ook lange tijd moeilijk om in haar vrije tijd het zelf creëren, vooral het schrijven weer op te nemen: “Ik doe het met vlagen, maar ik merkte pas hoe hard ik het miste tijdens mijn stage vorig jaar.”

nomadenbestaan

Intussen heeft ze er wel vrede mee dat ze de toneelschool niet heeft afgemaakt: “Het plan was eerst wel om na de unief terug te gaan, maar ik weet niet of dat nu nog nodig is. Ik heb gemerkt dat je ook op andere manieren kan leren, aan de hand van filosofie bijvoorbeeld. Door mijn combinatie Filosofie-TFL zat ik sowieso op de grens tussen beide vakken, mijn bachelorscriptie ging zelfs over acteermethodologieën.”

Aan het einde van ons interview komen we terug bij Ella zelf: “Ik leid een beetje een nomadenbestaan: ik doe graag van alles, maar ik woon ook graag op veel plekken”, zegt ze terwijl ze enigszins dromerig wegstaart. Altijd binnen één discipline werken past daar niet bij. “Ik richt me nu voornamelijk op film, maar ik denk dat ik ooit wel terug wil naar theater.” Na afloop sta ik op om een glas water in te schenken. Op de achtergrond hoor ik Ella alweer afwezig neuriën. ■

Tussen
hulpverleners
en vriend

Centerfold

beeld: Joke De Wilde

7 redenen waarom vrijwilligerswerk
je gelukkiger én gezonder maakt

Vrijwilligerswerk in beeld, meedoen maakt
gelukkig

Onderzoek bewijst: aan
vrijwilligerswerk wordt je gelukkiger

"Dit vrijwilligerswerk maakt
me vrolijk"

Bijna 40 oproepen per dag:
Zelfmoordlijn zoekt extra vrijwilligers

Vrijwilligerswerk is goed voor
lichaam en geest

Te weinig vrijwilligers
in speelpleinen

gezocht voor vaccinatiecentrum

Rode Kruis Vlaanderen zoekt
duizend nieuwe vrijwilligers

Vrijwilligers leven langer en gelukkiger

Vrijwilligers blijken langer te leven dan
men die geen vrijwilligers zijn
dy Amsterdam (LASA) over de period
1996-2006. Daaruit bli

STERKER
VRIJWILLIGEN

vzw Vlaams Steunpunt
VRIJWILLIGERSWERK

KOM BIJ DWARS
KOM BIJ DWARS
KOM BIJ DWARS

Voordelen:

- ♦ *supereuke sfeer en tof team vol coole mensen*
- ♦ *d e a d l i n e s*
- ♦ *-goed voor je C4!*
- **WIL JIJ EVEN PROFFESIONEEL WORDEN ALS ONS?**
- *stuur ons een mailtje naar*

"Door dwars heb ik nu ook een vriend. -

-Matth

"Ik heb enorm veel bijgeleert sinds ik in DWARS werkzaam ben."

-Tim

dwars

ik heb een buis, wat nu?

tweedecarrièrestudent

tekst: Matthias Vangenechten ■ beeld: Maria Roudenko

De trouwe dwarslezer wiens onmetelijke slimheid vanzelfsprekend spreekt uit het trouwe dwarslezen, kan deze column met een onbezwaard gemoed overslaan. Dit handige stappenplan helpt elke andere student om in vijf stappen op een waardige, ik zou haast zeggen presidentiële, wijze te buizen.

1. anticipeer

Verkondig dat de telling van de punten volstrekt overbodig is. U bent niet gewoon geslaagd, uw punten zijn fenomenaal. Laat dat groots festijn maar losbarsten. Alleen ja, het is een ongeschreven regel om de definitieve uitslag af te wachten en het zit niet in uw aard om uw voeten te vegen aan elementaire fatsoensregels. Bijgevolg zit er niets anders op dan naar de rechter te stappen en te eisen dat het tellen van de punten meteen stopt.

2. wees niet snel tevreden

Het kan zijn dat u tevreden bent met een tien, maar laat dat niet blijken. Als u meent dat u een tien hebt, kan het ook een negen zijn. Zo denken modale medeburgers nu eenmaal. Duld daarom geen indruk van vertwijfeling. Schreeuw uit dat u de beste examens ooit hebt gemaakt. In de geschiedenis van de mensheid. Zelfs als u uw hele

brein activeert, kan u zich niet inbeelden dat u ergens een misser hebt gemaakt. Dat zal overtuigen.

3. trek ten aanval

Zorg dat u nimmer in de verdrukking komt. Dat lege blad? Ten eerste vindt u het een smakeloze belediging voor uw hersenpan dat men u met dat soort van evidenties lastigvalt. Ten laatste verdient u het voordeel van de twijfel: dat men maar eens bewijst dat u het niet weet. Niettemin voelt u nattigheid. Verklaar dat men uw mooie punten probeert te stelen. Wees vaag genoeg over wie uw punten steelt: zo kan elkeen een favoriete boeman kiezen en komt u des te geloofwaardiger over!

4. betwist de punten van medestudenten

Maak uw aanval gerust persoonlijk. Joëlle voor alles geslaagd? Totaal onmogelijk! Wat een grap en u bent de enige die het hardop durft te zeggen. Dat anderen onterecht hoge punten krijgen, moet uiteraard elders gecompenseerd worden. Wees niet bevreesd voor de slachtofferrol. U had het al gezegd en het bevestigt alleen maar uw grote gelijk (zie stap 3): men steelt

uw punten. Heeft Joëlle overigens geen Amerikaanse familie en wie is ook een Amerikaan? Inderdaad, Bill Gates.

5. bestorm de universiteit

Aantrekkelijk om je eigen falen te erkennen als dat alles niet zou helpen (moeilijk in te beelden, maar toch). Dus rest er nog één optie. Het is als de kuiten van de spits op weg naar een leeg doel langs achteren doorspietsen. De schaamte die u hierbij zou voelen is onterecht. Het is niet uw schuld dat mensen verlichte genieën niet weten te onderscheiden van twitterende lafbekken en brulboeien. Huur een werkloze carnavalsgroep of een falanx ontgooide Ötzi's in om de universiteit te bestormen. Vertrouw op de goede afloop.

Niet overtuigd? Het is zo'n succesrecept dat zelfs Amerikaanse opa's een fortuin over hebben voor het uitgebreide draaiboek van dit stappenplan om hun lieve studerende kleinkinderen uit de nood te helpen. Nu u weer. ■

wat water met ons doet

Er is tegenwoordig niet veel te doen buitenshuis, waardoor veel mensen regelmatig gaan wandelen. De natuur is sowieso een populaire en gezonde bestemming, maar wist je dat wandelen in de buurt van water **nóg** beter is voor je gezondheid dan wandelen in een groene omgeving? De effecten van water op onze mentale en fysieke gezondheid werden op verschillende manieren onderzocht en de resultaten zijn duidelijk: water heeft een positieve invloed op ons.

hoe een bezoek aan een waterlichaam je humeur en gezondheid kan verbeteren

tekst en beeld: Hanne Collette

Het meest opvallende wetenschappelijk onderzoek naar de invloed van water op de mens is dat van BlueHealth onder leiding van Dr. Matthew White. Het project voerde onderzoek over heel Europa naar hoe onze gezondheid zou kunnen worden verbeterd door meer *blue spaces* te creëren. Het team bewees dat water in de vorm van zeeën, meren, rivieren, watervallen, kanalen, grachten en zelfs fonteinën een rustgevend effect heeft. De zee bleek de grootste invloed te hebben.

Nog vóór BlueHealth deed Tineke Seys van het Vlaams Instituut voor de Zee in 2014 al een onderzoek rond *Blue Mind*. Die term wordt gebruikt om te verwijzen naar het fenomeen waarbij mensen zich beter lijken te voelen wanneer ze naar de zee gaan. Wat blijkt: mensen *lijken* zich niet alleen beter te voelen, de zee helpt onze mentale toestand effectief vooruit.

water en wetenschap

Uit de onderzoeken kwam naar voren dat tijd doorbrengen aan zee ons actiever maakt omdat mensen er meer zin hebben om te bewegen. Dat is niet alleen goed voor je fysieke gezondheid, maar ook voor je mentale welzijn. Volgens Dr. White is het positieve effect van wandelen of lopen aan zee trouwens maar liefst veertien keer zo sterk als in andere omgevingen.

Verder geeft de openheid van de zee ons een fijn gevoel dat Sigmund Freud omschreef als het 'oceanische gevoel'. We vinden het als mens leuk om ver te kunnen kijken, bijvoorbeeld naar de zee, maar tegelijkertijd de mogelijkheid te hebben ons te verschuilen, zoals in de duinen. Dat zou nog een overblijfsel zijn van onze oude jachtinstincten. Tegelijkertijd is de openheid wel begrensd door de horizon. Dat zou rust brengen aan mensen die worstelen met angsten. Het geeft namelijk het gevoel dat er ruimte is voor al hun gedachten, maar dat er toch een grens in zicht is.

“**Eigenlijk is onze reactie op zeegeur een klein mysterie voor de wetenschap.**

Niet alleen de omvang, maar ook de beweging van de zee werkt ontspannend. Het patroon van de golven heeft een hypnotiserend effect dat ons bewuster en kalmer maakt. Dat effect wordt versterkt wanneer het water blauw is. De kleur blauw is het meest aanwezig op de aarde en heeft dankzij haar prominente aanwezigheid in onze ontwikkeling een heel aparte invloed op ons. Naast kalmerend werkt ze tegelijkertijd stimulerend. Dat heeft te maken met de specifieke golflengte van blauw licht die een gevoel van euforie, blijheid, beloning en welzijn veroorzaakt.

Daarnaast speelt ook het geluid van de zee een belangrijke rol. Het unieke geluid van de golven komt voort uit hun ritme en hun lage frequentie. Volgens sommige wetenschappers zou het rustgevend zijn omdat het ons doet denken aan de geluiden die we hoorden toen we nog in de baarmoeder zaten. Een andere verklaring bestaat erin dat ons brein de geluiden van wege hun natuurlijke aard door herkent als veilig waardoor we vanzelf ontspannen. Een derde optie is dat de geluiden inspelen op ons geheugen en mooie herinneringen van vroeger bovenhalen. Als je als kind graag speelde op het strand, zou het geluid die blijdschap weer tevoorschijn kunnen toveren.

Veel mensen denken bij de zee waarschijnlijk ook aan de unieke geur, maar eigenlijk is onze reactie op zeegeur een klein mysterie voor de wetenschap. Hij wordt namelijk bepaald door dimethylsulfide, een organische zwavelverbinding met een zeer onaangename aroma. Toch snuiven de meeste mensen bij aankomst op het strand met volle teugen de zeelucht op. Dat zou te maken kunnen hebben met nostalgie, net zoals het geval was bij geluid, maar wat ook meespeelt is het feit dat geuren inspelen op ons primitief beslissingcentrum. Dat betekent dat wanneer je iets ruikt, je niet zal nadenken, maar meteen zal reageren. Het is dus goed mogelijk dat we meteen aan mooie herinneringen denken zonder af te wegen of de zee eigenlijk lekker ruikt of niet. ☒

Ten slotte is de lucht aan de zee, exclusief de geur, ook van groot belang voor onze gezondheid. Mensen gaan al eeuwenlang naar zee vanwege de helende kwaliteiten die aan de lucht worden toegeschreven. Wanneer golven aan de kustlijnen op elkaar slaan, komen er allerlei stoffen vrij. Welke stoffen dat en wat hun effecten zijn, wordt nog volop onderzocht. Een belangrijk discussiepunt is de aanwezigheid van negatieve ionen in de lucht. Het is waarschijnlijk is dat de belangrijkste reden waarom de mens zich goed voelt bij water, maar het is ook een ingewikkeld thema.

water en energie

De kans is groot dat je nog nooit van negatieve ionen hebt gehoord en al helemaal geen idee hebt wat ze met je doen. Niettemin lijken ze een wonderbaarlijke invloed te hebben op onze mentale toestand.

Stoffen zoals water en zuurstof bestaan uit moleculen. Die moleculen zoals H₂O en O₂ bestaan uit atomen. Zo zitten er bijvoorbeeld twee atomen waterstof en een zuurstofatoom in H₂O. Ieder atoom heeft normaal gezien een neutrale lading die wordt bepaald door positieve (protonen) en negatieve (elektronen) deeltjes. Als er meer protonen aanwezig zijn, heeft het atoom een positieve lading. Bij extra elektronen heeft het een negatieve lading. Wanneer dat het geval is, noemt men het molecule of atoom een positief of negatief ion.

Negatieve ionen ontstaan onder andere wanneer water op zichzelf inslaat, zoals bij de zee, watervallen, rivieren, fontein en regenbui. Die negatieve ionen komen in de lucht terecht, waardoor alle mensen en dieren in de buurt ze inademen. Veel mensen merken zelf al dat stromend of klotsend water voor een fijn gevoel kan zorgen. Daarom ging de wetenschap onderzoeken hoe dat komt. Nchtans denken veel mensen bij een uitleg over energiebalans in ons lichaam nog steeds snel aan hippies en ‘zweverig gedoe’. Wanneer je op Google bijvoorbeeld naar ‘negatieve ionen’ wil zoeken, is de eerste aanvulling die Google voorstelt ‘onzin’. Het is misschien wel een vreemd fenomeen, maar zeker geen onzin.

de mens als natuur

Ondanks het wetenschappelijke bewijs voor de positieve effecten van negatieve ionen, valt er toch nog meer te zeggen over het fenomeen. Dirk Janssen is natuurcoach en instructeur van de Wim Hofmethode. Hij probeert mensen op verschillende manieren dicht bij de natuur te brengen aan de hand van zijn kennis van het menselijk lichaam en de natuur.

Dirk staat achter de wetenschap, maar geeft een diepere betekenis aan het verhaal rond negatieve ionen. Het eerste belangrijke punt is dat we de mens en de natuur niet als aparte zaken moeten zien. Mensen maken deel uit van de natuur. Net zoals planten en dieren onderling communiceren, kunnen ze ook met ons communiceren. Een van de manieren waarop die interactie gebeurt, is aan de hand van ionen: “Wanneer mensen positief geladen zijn door bijvoorbeeld veel tijd door te brengen in de buurt van elektronische apparaten, kunnen ze zich opnieuw in balans brengen door negatieve ionen op te zoeken.” De zee, rivieren en watervallen zijn hier uitermate geschikt voor, maar ook bossen of regenbui zorgen voor een vrij hoge concentratie negatieve ionen.

“**Het is niet omdat iets niet wetenschappelijk kan worden bewezen dat het niet bestaat.**

Verder wijst Dirk op het verschil tussen *evidence-based* en *experience-based* onderzoek. Er zijn namelijk verschillende zaken die mensen ervaren bij waterlichamen, maar die tot nu toe niet werden bewezen door wetenschappelijk (*evidence-based*) onderzoek zoals wij het kennen. Enkele voorbeelden zijn lagere bloeddruk, betere ademhaling ➡

en minder angstgevoelens. Volgens Dirk is het niet omdat iets niet wetenschappelijk kan worden bewezen dat het niet bestaat. “Het is goed mogelijk dat de wetenschap simpelweg nog niet de methodes heeft ontwikkeld om iets te bewijzen.” Daarom probeert hij in zijn werk ook rekening te houden met wat mensen voelen. “Wanneer mensen andere mensen helpen, hoeft dat niet per se op bewijs gebaseerd te zijn. Als iets kan bijdragen tot het geluk, de kracht en de gezondheid van een persoon, dan werkt het in mijn ogen.”

water en spiritualiteit

Het is dus goed mogelijk dat waterlichamen krachten bezitten die onze moderne wetenschap nog niet kan detecteren, begrijpen of bewijzen. Dat gelooft ook Kristien De Winter, coach in energetische anatomie, auteur en expert in bewustzijnsontwikkeling. Zij helpt onder andere dokters en therapeuten wanneer de klassieke medische aanpak er niet volledig in slaagt om een patiënt verder te helpen. Ze doet dat door duiding te geven over de mogelijke impact van emotionele of fysieke trauma's, of door te wijzen op een verstoring van de energie.

Kristien bevestigt dat water een opmerkelijke invloed heeft op de menselijke energie vanwege de negatieve ionen die ons opnieuw in balans kunnen brengen. “Dankzij die balans kan de energie in ons

lichaam dan weer stromen.” Net zoals water een zekere stroming nodig heeft om negatieve ionen te produceren, moet onze eigen energie stromen om ons lichaam goed te laten functioneren. Dat is niet volgens de exacte wetenschap bewezen, maar wel een interessant idee voor wie openstaat voor theorieën die verder gaan dan *evidence-based onderzoek*. Verder is het element water van belang op alle niveaus van ons bestaan. Het fysieke, emotionele, mentale en zelfs het meditatieve zijn al in zekere mate aan bod gekomen. “Op spiritueel niveau spelen waterlichamen ook een grote rol”, legt Kristien uit.

In India wordt de Ganges – een rivier van 2510 kilometer! – als heilig gezien. De hindoes geloven dat ze van hun zonden worden bevrijd wanneer ze erin baden. In het christendom speelt water ook een belangrijke rol. Bij doopsels wordt het gebruikt om mensen in de religie te initiëren. Daarnaast kan water ook helende krachten bezitten, zoals de bron in Lourdes. Bronnen wordt wel vaker speciale krachten toegeschreven: in het Engelse Glastonbury zijn in een straat twee bronnen waaraan heilzame kwaliteiten worden toegeschreven. Ten eerste is er The Red Spring, die ook Chalice Well wordt genoemd. Het water dat uit de bron komt, is rood vanwege de grote concentratie ijzeroxide. Veel mensen bezoeken de bron en de tuinen errond om er te mediteren of in contact te komen met *The Divine Feminine* waarmee de bron in verband staat.

Er worden ook ieder jaar Keltische feesten georganiseerd op het domein. Aan de overkant van de straat is er The White Spring, waar kleurloos water uitkomt. Die bron wordt beschouwd als een plek waar de geesten van Avalon aanwezig zijn. Er worden rituelen georganiseerd in verband met het wisselen van de seizoenen en de cyclus van de maan. Ongeveer tweehonderd kilometer verderop in Cornwall is er ten slotte nog St Nectan's Glen. Deze waterval wordt als een van de meest spirituele plekken van het Verenigd Koninkrijk gezien. Wie er zich tijdens een wandeling overgeeft aan de natuur zou in contact kunnen komen met feeën, elfjes en geesten.

Waterlichamen hebben dus al eeuwenlang op tal van manieren een positieve invloed op het menselijk leven. Dat bewijzen zowel de wetenschap als de ervaring van vele mensen. Water houdt ons niet alleen fysiek in leven, maar zorgt ook voor balans in onze mentale en energetische toestand. Vandaag zien we water wel als hernieuwbare energiebron wanneer het op elektriciteit aankomt, maar we zouden misschien beter ook eens stilstaan bij de energie die we er rechtstreeks kunnen uithalen. Het kan alleen maar positief zijn om bij je volgende wandeling op zoek te gaan naar stromend water en zelf te ervaren wat het met je doet. Wie weet kom je wel een elfje tegen. ■

N'Ice Chouffe

De pastor en het bier, er is geen duo dat meer onafscheidelijk is. Als pastorale superheld schrijft Gert Van Langedonck ons met zijn geestelijk vernuft op weg naar de beste smaken in het bierlandschap. Prosit!

De exacte nomenclatuur van ons klimaat zal ondertussen wel wat opgeschoven zijn, maar op school heeft Bierman altijd geleerd dat ons Belgenland gebukt gaat onder een winter-vochtig warm gematigd klimaat. Dat is natuurlijk behoudens de kleine ijstijd van de zestiende eeuw die door Pieter Brueghel zo magistraal in zijn schilderijen vereeuwigd werd. “Zijn penselen boorden gaten in de tijd”, zegt Wannes Van de Velde hierover en wie is Bierman om hem daarin ongelijk te geven?

Mogelijk zal de opwarming van de aarde er weldra voor zorgen dat ‘moesson’, ‘mistral’ en ‘Koude Golfstroom’ begrippen worden die betrekking hebben op de Kalmthoutse Heide, maar in afwachting daarvan kennen we in Vlaanderenland dus nog steeds een systeem met vier seizoenen die elkaar in een geruststellend voorspelbaar ritme afwisselen: lente, zomer, herfst en winter.

Voor Bierman is dat alles alvast een goede gelegenheid om op te merken dat twee weinig in kaart gebrachte gevolgen van de klimaatopwarming erin bestaan dat de *Vier Seizoenen* van Vivaldi moeten herschreven worden tot *Nat en droog seizoen in d-mineur* en dat Brasserie d'Achouffe in Wibrin haar assortiment seizoenbieren zal moeten aanpassen, waarbij jammer genoeg de winter – zoals dat gaat bij klimaatcrises – het eerste slachtoffer zal zijn.

Voor de volledigheid geeft Bierman eerst nog even mee dat het zomerbier van de Brasserie luistert naar de naam *Chouffe Soleil* en dat de *Chouffe Bok 6666* een traditionele herfstbok is naar Hollands model. Een specifiek lentebier hebben ze niet echt in de aanbieding, maar misschien vinden de Chouffebrouwers net als Bierman dat de lente het meest overbodige seizoen van de vier is met haar gênante samenraapsel van onvervulde beloften, de leugen van de eeuwige jeugd en vooral die verwarrende mix van romantiek en voortplanting waarmee niemand wat kan aanvangen. Of misschien moet gewoon de *Chouffe Blanche* dat seizoensvormige gat opvullen met een verwijzing naar bergwandelingen, skivakanties en ander vermoeiend vertier.

Het zijn allemaal wat uitgesponnen overwegingen die Bierman uiteindelijk brengt bij de kern van de zaak: de *N'Ice Chouffe*, het winterbier van de Brasserie. Kwalitatief is dit bier duidelijk van een hogere orde dan haar zusters met een stevige basis van alcohol en een genereuze gift van vorstbestendige kruiden die de aders opentrekken en het bloed wat sneller doen stromen. Zelf beveelt de brouwerij aan om het bier te drinken tussen half oktober en half februari, maar voor wie net als Bierman de lente liever overslaat lijkt het beter om op een mooie, vroege meivavond – als de wind keert en de mist gaat liggen en net achter de kim de volheid der dingen lonkt – om dan gewoon de *N'Ice Chouffe* weer even te laten staan en de eerste *Chouffe Soleil* van de zomer uit te schenken. Mogen onze jaren talrijk zijn en onze winters steeds lang en koud! ■

het laatste woord

tekst: Margaux Albertijn ■ beeld: Sophie Van Reeth

eenwoud

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Ook dit jaar schiet dwars alle schlemielen in zulke navrante situaties onverdroten te hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een woord waar de meest vreemde betekenis, de meest rocamboleske herkomst of de grappigste verhalen achter schuilgaan. Deze editie is het tijd voor de ‘eenwoud’. Eindelijk.

Dames, heren, personen, adel, clerus, plebs, hooggeacht volk, bespottelijk gespuis en andere zielen over wie ik nog geen mening heb gevormd, welkom op de belangrijkste dag van uw bestaan! Vandaag, vandaag is mijn kroning en niet tot koning, noch tot hertogin of keizerin. Nee, ik word eenwoud! De wereld ligt aan mijn voeten en aan die van mij alleen. Mijn eerste akte zal erin bestaan om majesteitsschennis de topprioriteit van de minister van Justitie te maken, die ik aangesteld houd uit mijn hart voor democratie pro forma. De tweede akte zal gewag maken van de omdoping van de wet en het koninklijk besluit en, vooruit, het ministerieel besluit ook tot *De Eenwoud Beschikt*. *DEB* in de codices. Afkortingen zijn belangrijk.

“Waarom eenwoud?” vraagt de journalist van nieuw Belgisch Staatsblad *Eenwoud*, voorheen *Vorsten*, zijn taak als verslaggever zo serieus nemend als ik verordend heb in het derde *DEB*. Een degelijk arbeidsethos is belangrijk. Het antwoord op de vraag is eenvoudig: een eenwoud is een alleenheerser, afgeleid van het

Uslandse *einvaldur*. Het woord is enigszins letterlijk: de macht, *vald*, ligt bij *ein* persoon. En geef toe, welk land levert een betere associatie op dan Usland? Mooie natuur, niet te veel volk om *DEB*’s te overtreden, geografische isolatie als natuurlijke onafhankelijkheid, niet te leren taaltje. Prachtig. De journalist knikt en stelt een staatsieportret voor als cover van de volgende editie van *Eenwoud*.

Prompt laat ik de schilder onthoofden wanneer blijkt dat hij mijn *angles* niet kent. Ondanks de tegenslag verschijn ik vervolgens genadig op het balkon om mijn dierbare dienaren toe te wuiven. Het gejoel van de menigte beneden klinkt als een engelenkoor, de spandoeken zijn net tekeningen van kleuters vol adoratie. Ik heb geen arendsogen, in tegenstelling tot wat ik zonet liet optekenen in mijn interview, maar alsnog gun ik elk van hen een serene glimlach. Samenleven met hen die je niet begrijpt, is belangrijk.

Wat inspirerend, bedenk ik bescheiden, en ik roep de journalist snel weer bij me om de nieuwe wapenspreuk te laten opnemen in het artikel. Wat vindt hij van die spreuk als de titel? Zijn blik is onleesbaar. “Ik denk dat het wat te lang is”, zegt hij, zijn stem onverbiddelijk. Ik frons. Wie denkt hij wel dat hij is? Over smaak valt niet te twisten, houd ik mezelf wijs voor, maar er bestaat wel zoiets als goede smaak. Dringend tijd om mijn landgenoten te beschermen tegen deze meneer. Jezelf omringen met inschikkelijke mensen is belangrijk. ■

tekst: Hanne Collette ■ beeld: Sophie Van Reeth

Opstaan komt in zicht
Wezen wordt minder zacht

Toch blijft de warmte plakken
In onze donzige cocon

Ochtendgloren wekt ons tot leven
Met stralen net te fel

Enkel streling vol genot
Visie nog bijna gesloten

Blijven dromen kan
Maar het werkelijke is daar

Waar de wereld samenstroomt
Lijkt het wel lucide

Van donker naar licht
Eerst ronken dan zucht

Van innige onwetendheid
Vlak voor het oude begin

Een arm rekt zich uit
Wekt het lichaam langzaam

Wimpers wurmen open
Laten buiten licht naar binnen

Een voet raakt de grond
Nog heel even bezinnen

Maar zin is ver te zoeken
Ogen slaan weer toe

Omgevallen fluisteren
Ik ben nog te moe

